

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС СХЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ «МОЛОДІЖНА ГАРАНТІЯ»

Що таке схема ЄС «Молодіжна гарантія»

Схема "Молодіжна гарантія" це - ініціатива Європейського Союзу (ЄС), спрямована на підтримку молоді, яка з різних причин опинилась поза ринком праці, освітою чи професійною підготовкою (NEET¹-молодь), у працевлаштуванні, навчанні та розвитку навичок через Державну службу зайнятості.

Усі країни ЄС взяли на себе зобов'язання запровадити посилену схему "Молодіжна гарантія" згідно [Рекомендації Ради ЄС від жовтня 2020 року](#). Рекомендація є частиною [пакету заходів із підтримки працевлаштування молоді](#).

Детальну інформацію про схему ЄС "Молодіжна гарантія" можна дізнатися з [презентації програми «EU4Youth молодіжна зайнятість та підприємництво»](#) та [презентації Європейської навчальної фундації «Молодіжна гарантія»](#).

Основна мета програми - забезпечити, щоб кожна молода людина віком до 30 років² та особливо NEET-молодь отримала пропозицію щодо роботи, подальшої освіти, стажування або навчання, чи була залучена до будь-яких інших заходів щодо сприяння її працевлаштуванню протягом чотирьох місяців після закінчення/виходу з навчання або втрати роботи.

Основні елементи схеми ЄС "Молодіжна гарантія"

- Працевлаштування: індивідуальна допомога молоді у пошуку роботи, включаючи підтримку у створенні резюме, підготовку до співбесід та пошук вакансій.
- Освіта: надання можливостей для продовження освіти, включаючи курси та програми підвищення кваліфікації.
- Навчання: проведення тренінгів та курсів для розвитку професійних навичок, що сприяють працевлаштуванню.
- [Навчання на робочому місці](#) є одним із ефективних напрямків впровадження схеми "Молодіжна гарантія". Зокрема, сюди входить [учнівство та стажування](#) молоді для набуття практичного досвіду та покращення навичок.

Для кого схема ЄС «Молодіжна гарантія»

Схема ЄС "Молодіжна гарантія" спрямована на підтримку молодих осіб, які не працюють з різних причин, включаючи тих, хто не може знайти роботу, незважаючи на свої зусилля. До категорії NEET-молоді належать:

- Безробітні за методологією МОП³.
- Нездатні до активності на ринку праці чи освіти через стан здоров'я, догляд за дітьми або опікунство.
- Молоді особи, які не шукають роботу, незадоволені попередньою зайнятістю, незареєстровані як безробітні або ведуть антисоціальний спосіб життя.
- Пошукувачі можливостей – молодь, яка активно шукає роботу або можливості для навчання та вдосконалення.

¹ Від англійської 'Not in Education, Employment, or Training' (NEET).

² Вік молоді може бути змінено.

³ Безробітні (за методологією МОП) - особи, які не мають роботи, активно її шукають і готові приступити до неї впродовж наступних двох тижнів.

- Добровільні NEET, які займаються іншими видами діяльності, такими як мистецтво, музика, подорожі або самовдосконалення.

Чому схема ЄС «Молодіжна гарантія» важлива для України

- Схема ЄС "Молодіжна гарантія" зменшує міграційні настрої, надаючи молоді можливості залишатися чи/та повернутися та реалізуватися в Україні.
- Як країна-кандидат на вступ до ЄС, Україна узгоджує свої національні політики з європейськими стандартами через цю схему.
- Схема підтримує національну стратегію зайнятості молоді, спрямовану на підвищення її економічної активності.
- Схема сприяє економічному розвитку країни, залучаючи молодь до економічної активності.
- Схема допомагає долати безробіття серед молоді, надаючи можливості для працевлаштування, стажування та навчання.
- Схема сприяє розвитку професійних навичок, підвищуючи конкурентоспроможність молоді на ринку праці.
- Схема підтримує соціальну інтеграцію, зменшуючи ризики соціальної ізоляції молоді.

Що треба передбачити під час розробки схеми «Молодіжна гарантія» в Україні

Під час розробки схеми «Молодіжна гарантія» в Україні необхідно передбачити наступні елементи:

- Політичні/програмні зобов'язання щодо вирішення зайнятості та соціальних питань та зобов'язання розробити та впровадити схему «Гарантій для молоді» в Україні.
- Створення міжвідомчої робочої групи, що складається з представників відповідних міністерств, зокрема економіки, освіти, молоді, державних служб зайнятості, агентств з питань освіти та кваліфікацій, соціальних партнерів, приватного сектору, молодіжних організацій та спеціалізованих НУО.
- Розробка та втілення реформ:
 - Консолідація послуг з професійної орієнтації та консультування;
 - Збільшення можливостей для навчання на робочому місці у початковій та безперервній професійній освіті та навчанні, а також стажування та виробнича практика для молоді.
 - Перегляд портфоліо чинних програм зайнятості.
 - Гнучка та ефективна система кваліфікацій.
 - Перегляд статистичних стандартів, інтероперабельність адміністративних баз даних (освіта, зайнятість, соціальний захист, молодь) для відображення різноманітності NEET- молоді; вимірювання транзитних періодів розвитку молоді особи, особливо від школи до ринку праці.

Хто має бути задіяний у процесі впровадження схеми «Молодіжна гарантія» в Україні

Схема реалізується за підтримки Європейського Союзу, національних та місцевих органів влади, а також різноманітних організацій, що працюють у сфері зайнятості та освіти (в тому числі - тісну співпрацю з роботодавцями, навчальними закладами та громадськими організаціями). До ключових партнерів/залучених осіб відносяться:

- **З боку Європейської Комісії:** Генеральний директорат з питань зайнятості, соціальних питань, та інклюзивності ([DG EMPL](#)), Мережа державних служб зайнятості ЄС ([EU PES Network](#)), Рада Європейського Союзу; Міжнародна організація праці ([ILO](#)), Європейська навчальна фундація ([ETF](#)) тощо.
- **На національному рівні:** Міністерство економіки, Державна служба зайнятості, Міністерство молоді та спорту, Міністерство освіти, Міністерство соціальної політики, Міністерство охорони здоров'я, соціальні партнери тощо.
- **На місцевому рівні:** центри зайнятості на місцевому рівні, місцеві органи влади, міжсекторальне партнерство.

Державна служба зайнятості (за сприяння та підтримки інших урядових та неурядових партнерів), сприятиме налагодженню партнерства з:

- Роботодавцями, організаціями та асоціаціями роботодавців;
- Торгово-промисловою палатою;
- Федераціями профспілок та профспілками;
- Професійно-технічними навчальними закладами;
- Школами та освітнім сектором;
- Місцевими органами влади;
- Молодіжним форумом/ молодіжними радами;
- Молодіжними громадськими організаціями.

Що треба врахувати в процесі реалізації схеми «Молодіжна гарантія» в Україні

Під час реалізації схеми «Молодіжна гарантія» в Україні необхідно врахувати наступні аспекти:

- **Картування та залучення NEET-молоді:** міністерства, відповідальні за молодь, та молодіжні організації відіграють значну роль у залученні та підготовці NEET-молоді до отримання доступу до пропозицій схеми «Молодіжна гарантія» (зайнятість, стажування, учнівство або продовження освіти). Такі зусилля включають ідентифікацію, консультування/настанови, орієнтацію до імплеметаторів схеми (наприклад, державні служби зайнятості, освітні та навчальні установи).
- **Підготовка та пропозиції:** забезпечення належної підготовки та розробка пропозицій для NEET-молоді щодо освіти, зайнятості, стажування тощо.
- **Мобілізація партнерів:** співпраця з різними партнерами для ефективної реалізації схеми.
- **Мобілізація фінансів:** забезпечення фінансової підтримки для реалізації програми за рахунок партнерів та донорів; фондів ЄС.
- **Нарощування потенціалу:** розвиток спроможності як державних, так і недержавних організацій, а також розширення послуг та програм, щоб охопити всіх або більшість NEET-молоді.
- **Пілотування схеми на місцевому рівні:** тестування підходів схеми в декількох громадах для оцінки її ефективності та визначення найкращих практик.
- **Моніторинг та оцінка:** міністерство молоді, молодіжні організації беруть участь у консультаціях і майбутньому моніторингу/оцінці якості впровадження схеми.

- **Масштабування схеми:** розробка плану поширення/впровадження схеми на національному рівні.

Фінансування схеми:

- Європейські фонди та програми;
- Міжнародні донори та організації;
- Приватний сектор;
- Гранти та програми технічної допомоги.

Як працює схема «Молодіжна гарантія». Приклад Республіки Північна Македонія.

Внесення змін у нормативно-правові та законодавчі документи щодо зайнятості молоді (включно зі стратегіями). Після приведення у відповідність законодавчого поля, робота з *NEET-молоддю* починається на рівні Державної служби зайнятості, а саме із заходів щодо залучення та співпраці з молоді, яка вперше зареєструвалася як безробітні особи та є активними шукачами роботи. Після реєстрації в реєстрі безробітних осіб таких молодих людей негайно направляють на першу співбесіду з працівниками Державної служби зайнятості, які визначають можливості, ризики у їх працевлаштуванні, використовуючи контрольну анкету, та готують **індивідуальні** плани працевлаштування. Такі плани містять перелік заходів, що дозволяють молодій безробітній особі протягом 4 місяців знову долучитися до освітнього процесу (але не в рамках середньої освіти) або брати участь у заходах чи послугах, що сприятимуть працевлаштуванню, або отримати роботу, що відповідає освітньому рівню та навичкам апліканта.

Заходи до **індивідуальних** планів працевлаштування молоді особи можуть містити групові та індивідуальні консультації; послуги з допомоги у пошуку роботи; мотиваційні тренінги; участь у інших заходах щодо інтеграції на ринок праці (*заходи з працевлаштування, освіти та навчання*); програми стажування та виробничої практики, у співпраці з організаціями роботодавців; надання підтримки вразливим категоріям молоді через громадські, в тому числі молодіжні організації.